

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

ASZÁLYINFORMÁCIÓK A DUNA RÉGIÓBAN – A DRIDANUBE PROJEKT

2018 HATÁRTALAN TUDOMÁNY

KIRCSI ANDREA¹, BIHARI ZITA¹, LAKATOS MÓNIKA¹,
HOFFMANN LILLA¹, IZSÁK BEATRIX¹,
SZENTIMREY TAMÁS², SZALAI SÁNDOR³

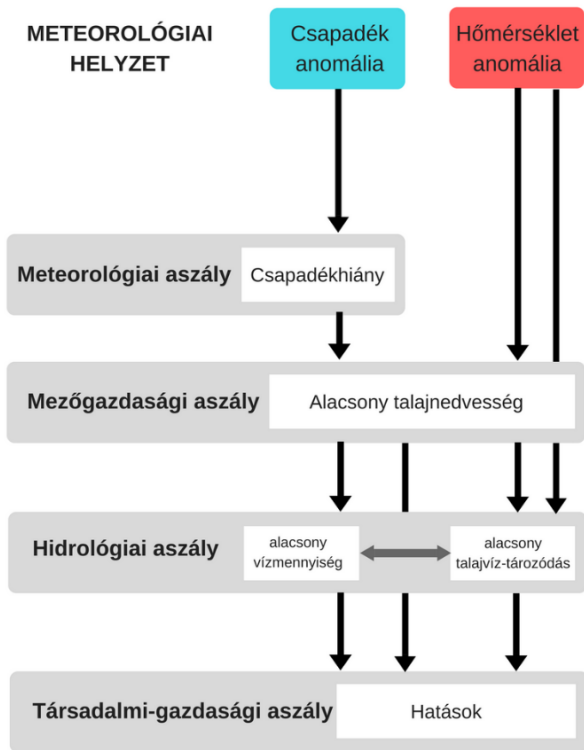

¹ ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT
² VARIMAX BT, ³ SZENT ISTVÁN EGYETEM

44. METEOROLÓGIAI TUDOMÁNYOS NAPOK |BUDAPEST| 2018.
NOVEMBER 22.

MIÉRT ASZÁLY?

- ❖ A Duna régió országaiban gyakran képes kialakulni olyan időjárási helyzet, amely során a **vízmérleg az átlagos szint alatt marad.**
- ❖ Az aszály **lassú** kialakulása és **gyakran tartós** fennállása **jelentős gazdasági veszteségeket képes okozni**, főként a mezőgazdaság számára.
- ❖ Az aszálykárok csökkentése és a jelenleginél hatékonyabb kezelése **regionális együttműködést igényel** a Duna vízgyűjtőjében fekvő országoktól.

Van Loon, 2015 (doi:10.002/wat2.1085) alapján

ELŐZMÉNYEK - ARSO

WORLD
METEOROLOGICAL
ORGANIZATION

SOUTH EAST
EUROPE
Jointly for our common future

TCP 2009-2012
EU

WORLD
METEOROLOGICAL
ORGANIZATION

IDMP
2013

Global Water
Partnership

IDMP CEE
10 résztvevő ország

United Nations
Convention to Combat
Desertification

DMCSEE
*Drought Management Centre
for Southeastern Europe*

2006

Interreg

Danube Transnational Programme
DriDanube

DTP 2017-2019

ELŐZMÉNYEK - OMSZ

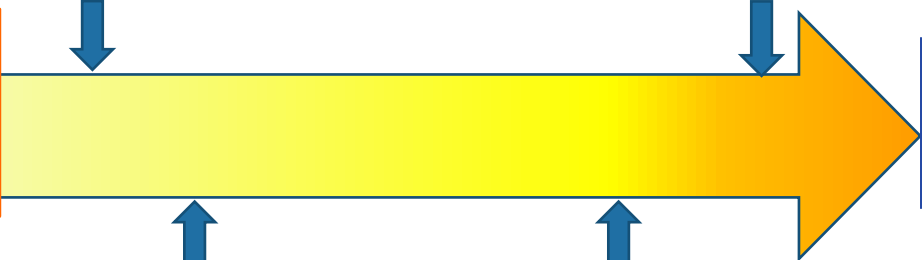

SOUTH EAST EUROPE
Jointly for our common future

TCP 2009-2012
EU

DMCSEE
*Drought Management Centre
for Southeastern Europe*

Interreg
Danube Transnational Programme
DriDanube

DTP 2017-2019

CARPATCLIM
Climate of the Carpathian Region

2013-2015

DANUBECLIM
Climate of the Danube Region

Vezető: ARSO (Szlovénia)

Időtartam:

2017. januártól – 2019.
júniusig (30 hónap)

Finanszírozás:

85% Európai Fejlesztési Alap

15% Magyarország

**Duna Transznacionális
Program (DTP1-182-2.4)**

Specifikus cél: SO2.4
Jobb felkészülés a
katasztrófa-kockázatok
(aszály) kezelésére a

Duna Régióban

Projekt költségvetés:

1.974.750 EUR

ASZÁLYKOCKÁZAT A DUNA RÉGIÓBAN - DRIDANUBE

7 EU ország

3 Nem EU
ország

15 partner

8 stratégiai
partner

www.interreg-danube.eu/dridanube

MEGVALÓSÍTÓ SZERVEZETEK

Lead Partner:

- Slovenian Environment Agency (ARSO), Slovenia

Partners:

- EODC Earth Observation Data Centre for Water Resources Monitoring GmbH (EODC), Austria
- Global Change Research Institute CAS, (CzechGlobe), Czech Republic
- Global Water Partnership Central and Eastern Europe (GWP CEE), Slovakia
- Hungarian Meteorological Service (OMSZ), Hungary
- Vienna University of Technology (TU Wien), Austria
- Szent Istvan University (SZIU), Hungary
- National Meteorological Administration (NMA), Romania
- Centre of Excellence for Space Sciences and Technologies (SPACE-SI), Slovenia
- Meteorological and Hydrological Service (DHMZ), Croatia
- Slovak Hydrometeorological Institute (SHMU), Slovakia
- Faculty of Agriculture, University of Novi Sad (FAUNS), Serbia
- Republic Hydrometeorological Service of Serbia (RHMS), Serbia
- Institute of Hydrometeorology and Seismology (IHMS), Montenegro
- Republic Hydrometeorological Service of Republic of Srpska (RHMZ RS), Bosnia and Hercegovina

Associated Strategic Partners:

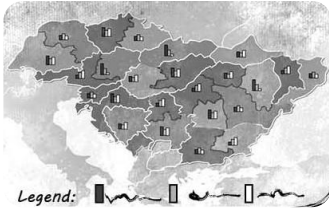
- International Commission for the Protection of the Danube River (ICPDR), Austria
- Administration of the RS for Civil Protection and Disaster Relief (URSZR), Slovenia
- The State Land Office (SLO), Czech Republic
- Agricultural Station/Forecasting and Warning Service of Serbia in plant protection (PIS), Serbia
- Environment Agency Austria (EAA), Austria
- Austrian Federal Ministry of Agriculture, Forestry, Environment and Water Management (BMLFUW), Austria
- Ministry of Environment and Energy, Water management directorate (MZOIE), Croatia
- Ministry of Agriculture (FM), Hungary

HELYZETFELMÉRÉS – MOTIVÁCIÓK

MONITORING

- Az utolsó évtizedben számos jelentős aszályesemény fordult elő
- Nincs egységes értékelés
- Szigorú adatpolitika –együtműködések színvonala még javítható

HATÁS- ÉS KOCKÁZATFELMÉRÉS

- Nincs egységes módszer az aszálykockázat becslésére
- Nincs részletes, szisztematikusan gyűjtött információ az aszály hatásairól

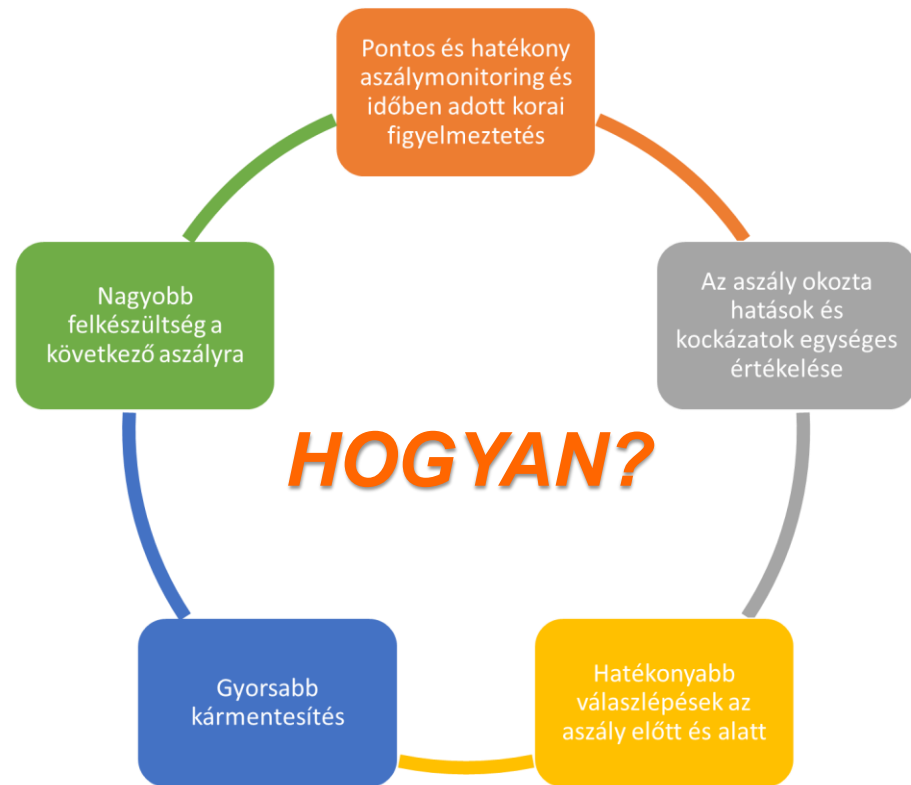

ASZÁLYKEZELÉS

- A károk után történik intézkedés
- Nincsenek tervszerű, megelőző lépések a hatások csökkentésére
- Kevés az együttműködés a kulcsszereplők között

DRIDANUBE FŐ CÉLKITŰZÉSE

- Javuljon az aszály helyzetek kezelése (Stratégia)
- Javuljon az együttműködés a nemzeti és regionális szinten a Duna régióban működő operatív szolgálatok és döntéshozó hatóságok között

DRIDANUBE SPECIFIKUS CÉLOK

WP3: MONITORING

Új aszály monitoring szolgáltatások
fejlesztése, operatív felhasználása

WP4 és WP5: HATÁS ÉS KOCKÁZAT

Egységesített módszertan és térkép az
aszálykockázat, hatások értékeléséhez

WP6: STRATÉGIA

**Az aszályra vonatkozó katasztrófa elhárítási
folyamat kidolgozása a Duna-térségre**

1. AZ ASZÁLYMONITORING FEJLESZTÉSE

☐ Műholdas megfigyelések integrálása

✓ SWI – ASCAT Soil Water Index

0-40 cm talajréteg nedvességtartalma
napi SWI anomália 2007-2016 időszakhoz
viszonyítva

Térbeli felbontás 12,5 km és 1 km

✓ NDVI – Normalizált Vegetációs Index

anomália

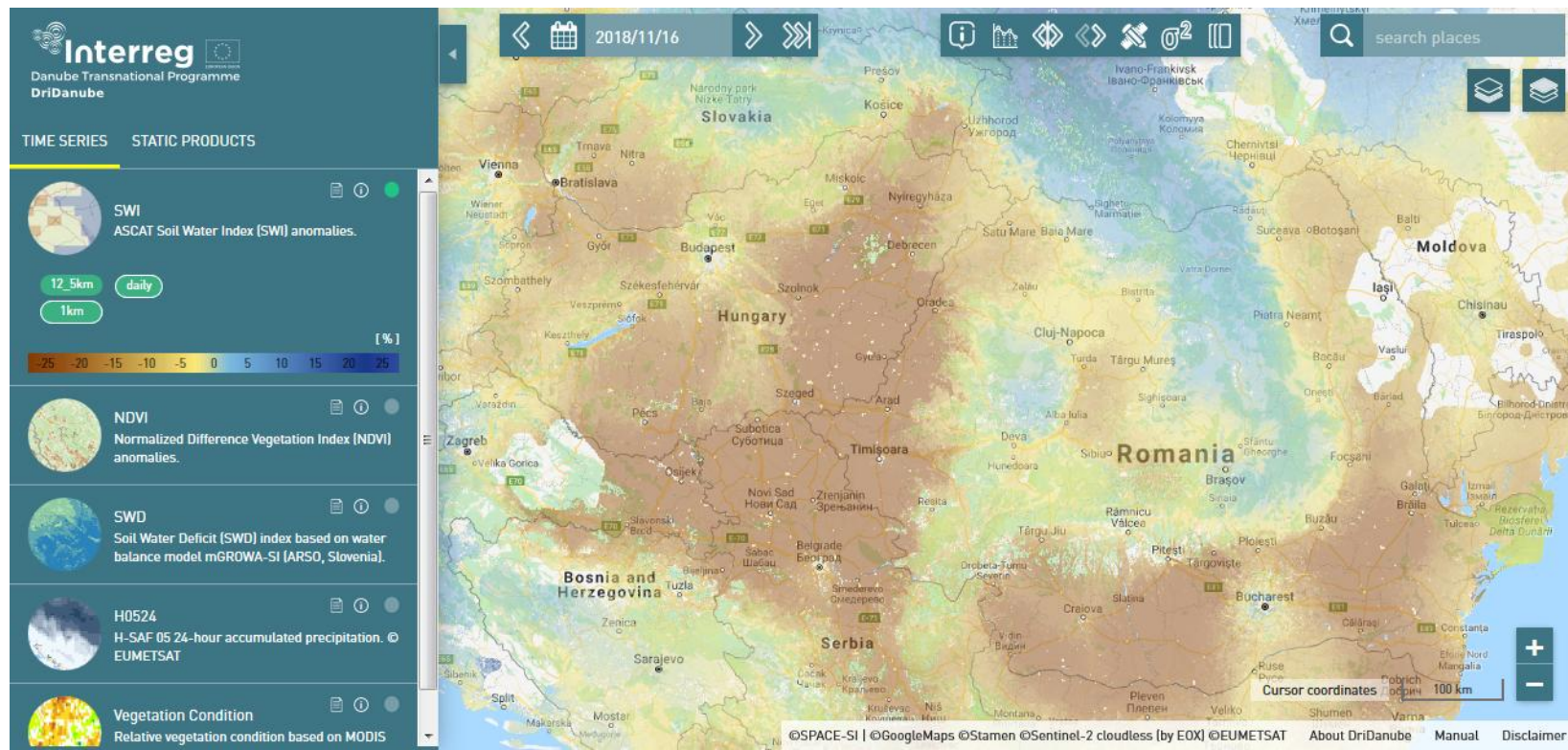
az 1999-2016 időszakhoz viszonyítva

✓ EUMETSAT H-SAF 24h csapadékösszeg

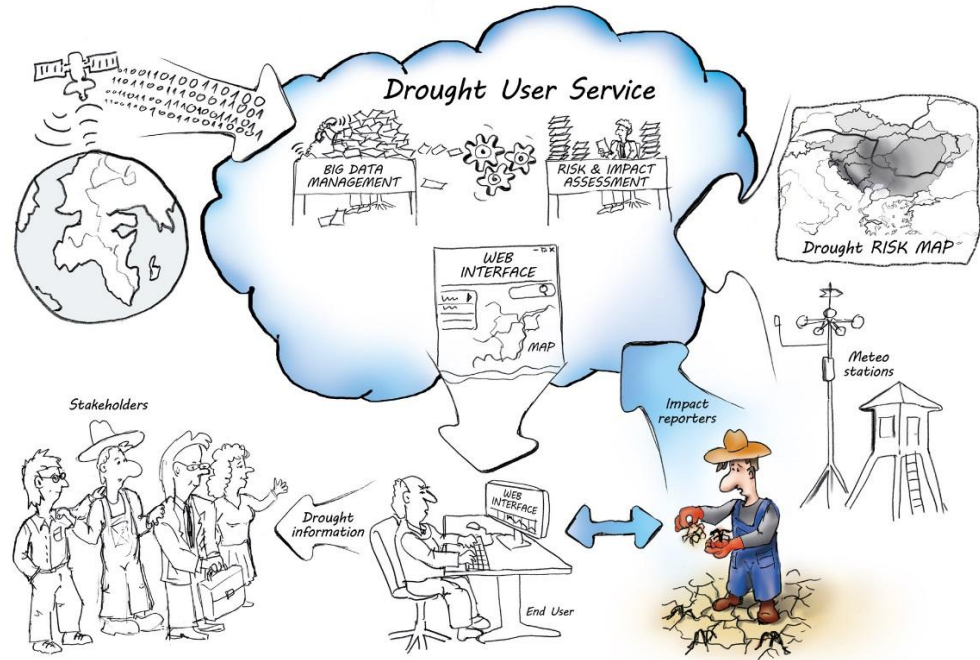
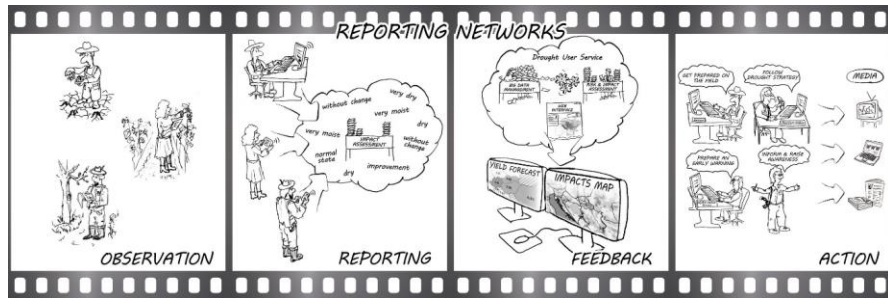
(PR-OBS-5) MW és IR képek 5 km felbontás

WFP3 vezető: EODC

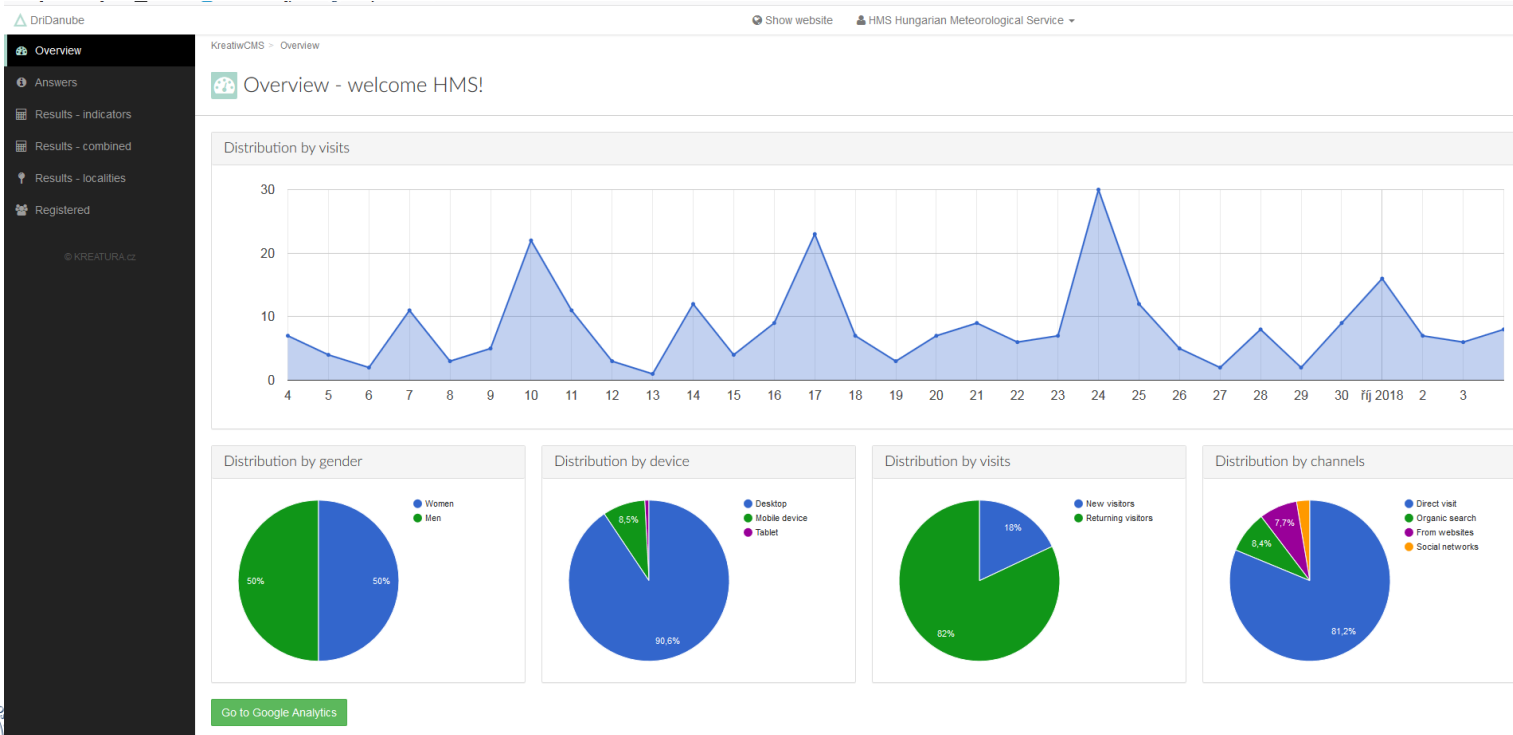
HTTP://WWW.DROUGHTWATCH.EU/ SWI 1km 20171031 - 20181120

2. AZ ASZÁLY HATÁSAINAK EGYSÉGES ÉRTÉKELÉSE

2.1 ÖNKÉNTES ASZÁLYMEGFIGYELŐ HÁLÓZAT

2.2 HETI MEGFIGYELÉS KÉRDŐÍVEN

<http://questionnaire.intersucho.cz/hu/>
Kérdőív kitöltése:

- **hétfőnként** (legkésőbb szerdáiig) az előző hétre vonatkoztatottan
- későn kitöltött kérdőívet nem tudjuk figyelembe venni!
- **Ellenőrzés folyamatos:** hétről hétre azonos tartalmú és hibás adatok szűrése

- Szántó:** az őszi gabona, őszi repce, a tavaszi gabona, cukorrépa, burgonya, kukorica és a **gyepek** terméshozamára
- Erdő:** adott korú erdőállományok és a talajok vízmegtartó képességét jellemezzük
- Gyümölcs, szőlő, olíva:** az alma, körte, sárga- és őszibarack, a cseresznye/meggy, a szilvafák, a szőlő, a napraforgó, illetve az olajfák

DROUGHT 2018 WATCH

DRIDANUBE

Drought Risk in the Danube Region

Home

Partners

Library

News and events

Gallery

Newsletters

Contact

Calendar of events

Operations

Project videos

Project promotion

Drought 2018 Watch

DROUGHT 2018 WATCH

Will Danube region experience drought in 2018 again?
Let's follow its development with DriDanube tools!

Welcome to our DriDanube Drought 2018 Watch section.

This summer we decided to test DriDanube tools, the prototype of our Drought User Service and our constantly growing reporters network, to monitor the drought situation in the Danube region.

We will be regularly publishing the Regional drought bulletins, together with the maps documenting the situation. This current information will be provided by DriDanube partners from 10 countries.

Watch this space to check our Regional drought situation reviews!

REGIONAL DROUGHT SITUATION REVIEW No.2 Week 24 and 25 (1 - 24 June 2018)

In this issue you will find:

- Summary of the state of soil between 11 - 24 June 2018
- Summary of the state of vegetation between 11 - 24 June 2018
- Photos of drought in the Danube region

Click for the full report [HERE](#)

Be prepared. Know the risks. Take action.

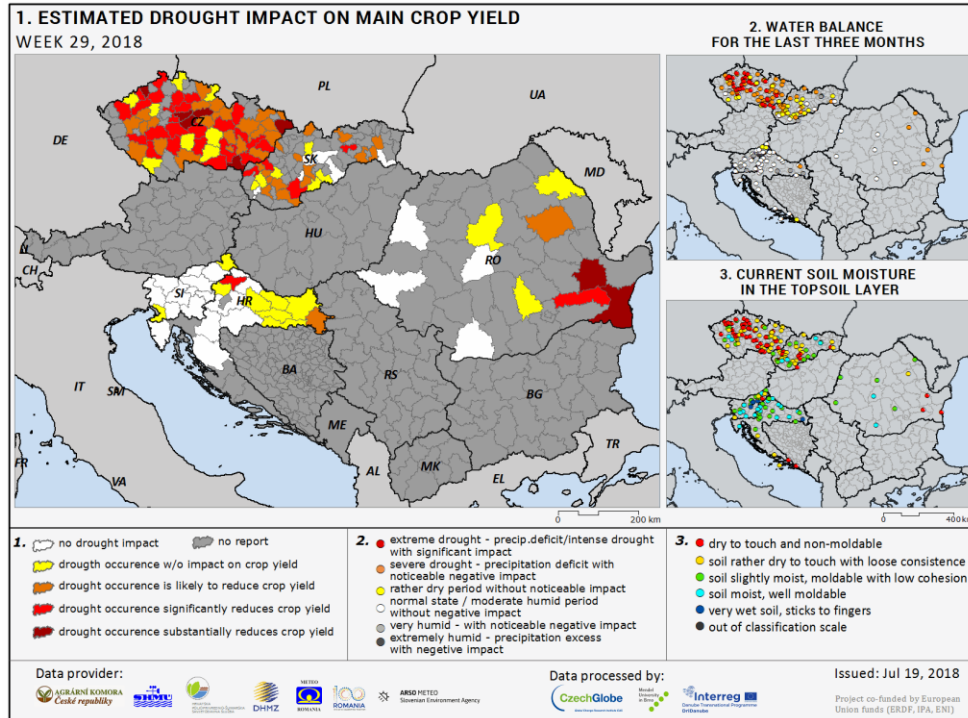

2018-ban 4 hónapig kéthetente regionális aszályértékelő jelentés készült a DriDanube teljes területére:

- a talajállapotról
- a növényzetre gyakorolt hatásokról
- észlelt hatások összesítése
- egy-egy ország összefoglalója

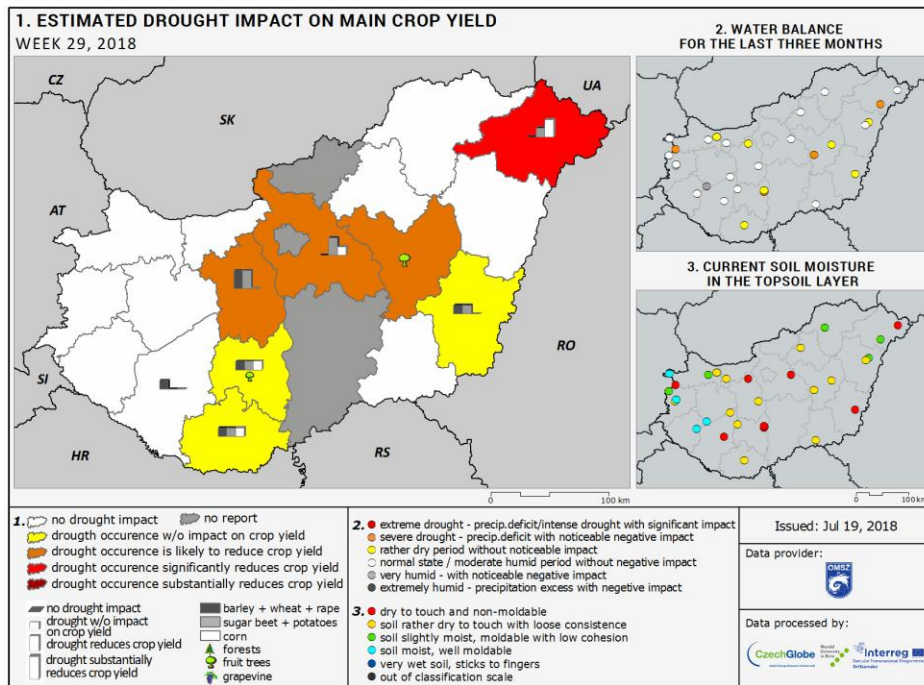
<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/dridanube/section/drought-2018-watch>

WP4 ASZÁLY HATÁSAI 2018-BAN: DRIDANUBE RÉGIÓ

WP4 ASZÁLY HATÁSAI 2018-BAN: MAGYARORSZÁG

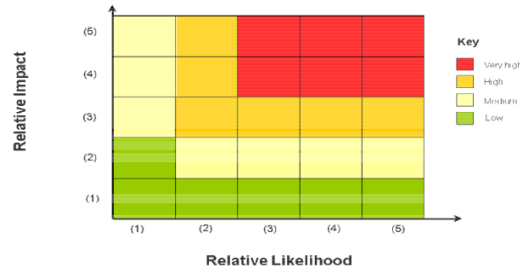

WP5 ASZÁLYKOCKÁZAT EGYSÉGES ÉRTÉKELÉSE

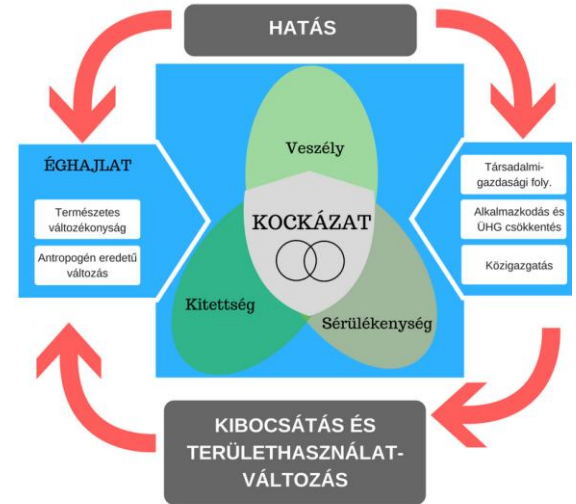
- ❖ Helyzetfelmérés
- ❖ Egységes algoritmus fejlesztése az aszálykockázat kvantitatív értékeléséhez + szoftver – RED: Risk Estimation of Drought
- ❖ Egységes aszálykockázati térkép készítése szántóföldi növényekre

A KOCKÁZAT KVALITATÍV MEGKÖZELÍTÉSE

Kockázat=
a veszély okozta
hatás
×
a veszély
előfordulásának a
valószínűsége

EC ajánlása a
kockázatértékelésre

IPCC AR5 (2014) WGII 19-1fg alapján

ASZÁLYKOCKÁZAT KVANTITATÍV MÓDON

The basic cases

i, Continuous distribution: $Risk(\mathbf{s}) = E(L(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t))) = \int_{R^N} L(\mathbf{x}) f(\mathbf{x}; \mathbf{s}) d\mathbf{x}$

ii, Discrete distribution: $Risk(\mathbf{s}) = E(L(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t))) = \sum_{i=1} L(\mathbf{a}_i) \cdot p_i(\mathbf{s})$

Special case:

If $L(\mathbf{a}_1)$ =hazard impact, $p_1(\mathbf{s})$ =probability of occurrence

$L(\mathbf{a}_2)=0$, $p_2(\mathbf{s})=1-p_1(\mathbf{s})$, then

$Risk(\mathbf{s}) = \sum_{i=1}^2 L(\mathbf{a}_i) \cdot p_i(\mathbf{s})$ = **hazard impact*probability of occurrence**

Loss function based on yield function and drought identification

$L(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t)) = 0$ if $\mathbf{X}(\mathbf{s}, t) \notin D$ (there is no drought)

$L(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t)) = E(Y(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t)) | \mathbf{X}(\mathbf{s}, t) \in D) - Y(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t))$ if $\mathbf{X}(\mathbf{s}, t) \in D$ (there is drought)

$E(Y(\mathbf{X}(\mathbf{s}, t)) | \mathbf{X}(\mathbf{s}, t) \notin D)$: conditional expectation of yield if there is no drought

Then risk can be expressed as,

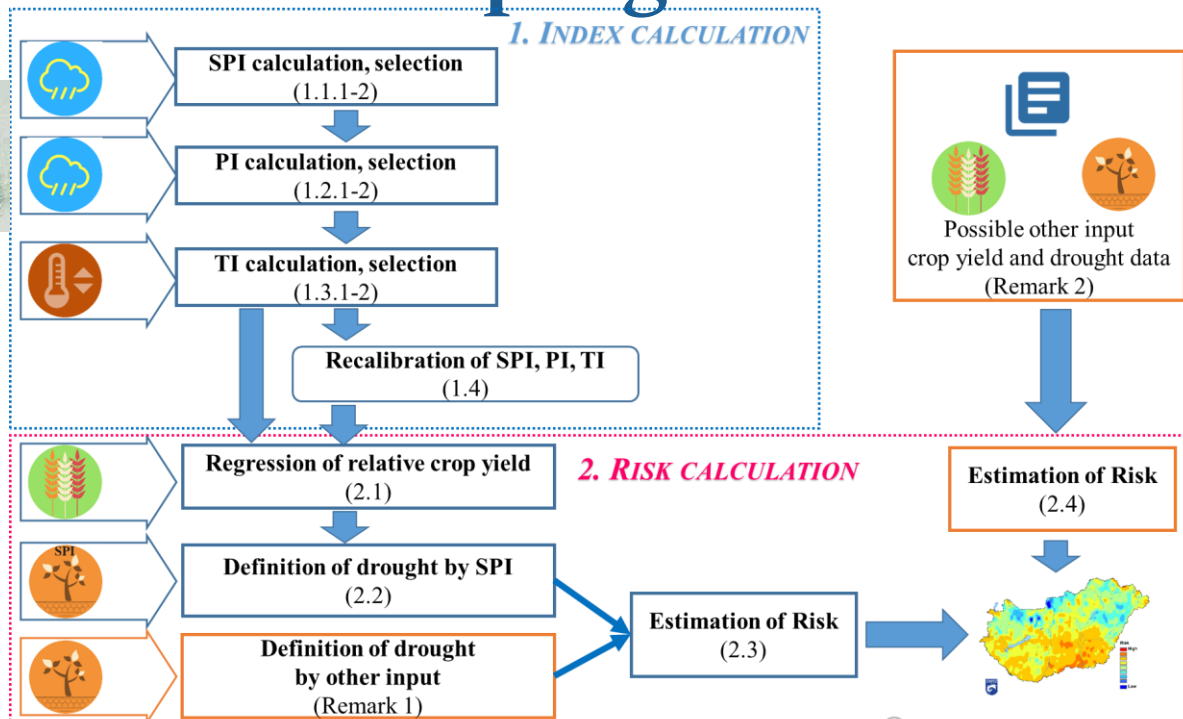
$Risk = E(L(\mathbf{X})) = (E(Y(\mathbf{X}) | \mathbf{X} \notin D) - E(Y(\mathbf{X}) | \mathbf{X} \in D)) \cdot P_D$

3. ASZÁLYKOCKÁZAT EGYSÉGES ÉRTÉKELÉSE – R E D program

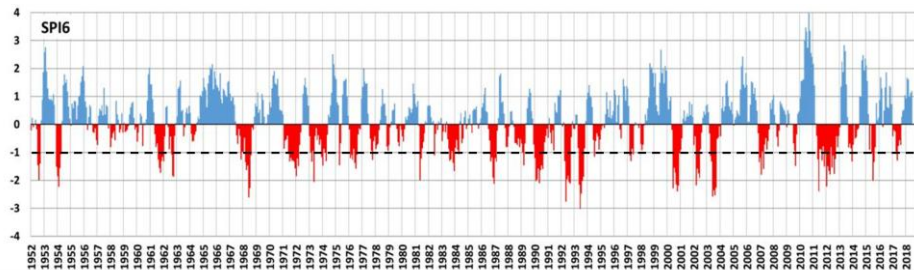
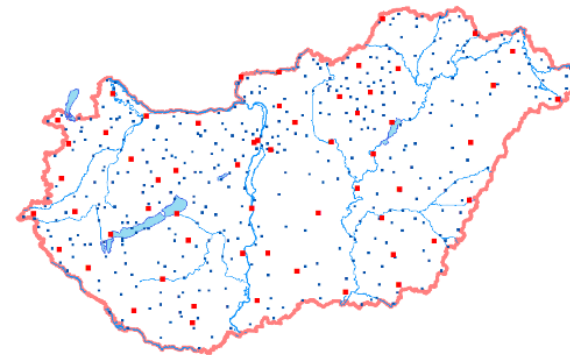
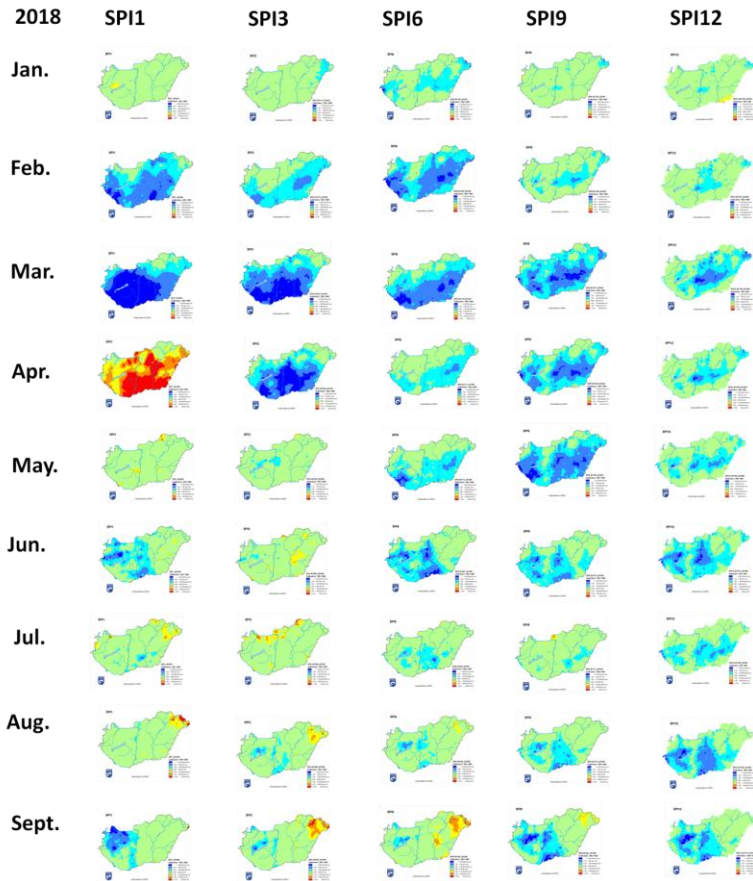
E-OBS

AKI Agrárgazdasági Kutató Intézet
Tesztüzemi rendszer (FADN)

WP5 vezető: OMSZ

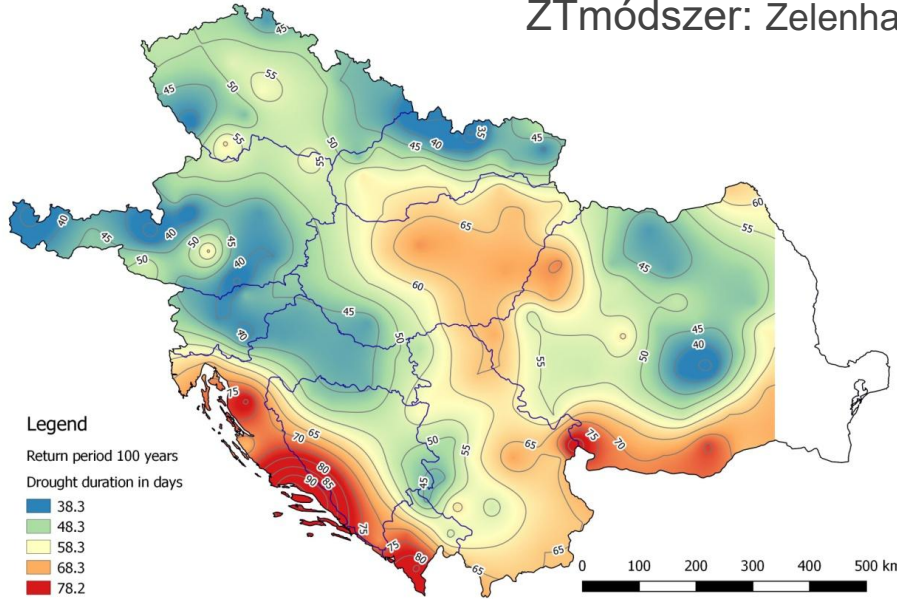
METEOROLÓGIAI ASZÁLY DEFINIÁLÁSA: **SPI**

TOVÁBBI ASZÁLYDEFINÍCIÓ A DRIDANUBE PROJEKT BEN: ZT módszer

Extrém csapadékmentes időszak hossza és visszatérési ideje

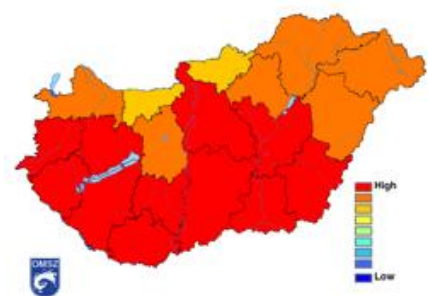
ZTmódszer: Zelenhasic és Todorovic módszere

Bojan Srđević & FAUNS Team

FAUNS – Faculty of Agriculture, University of Novi Sad,
Serbia

ASZÁLYKOCKÁZAT TÉRKÉPEN

Kukorica

Búza

Repce

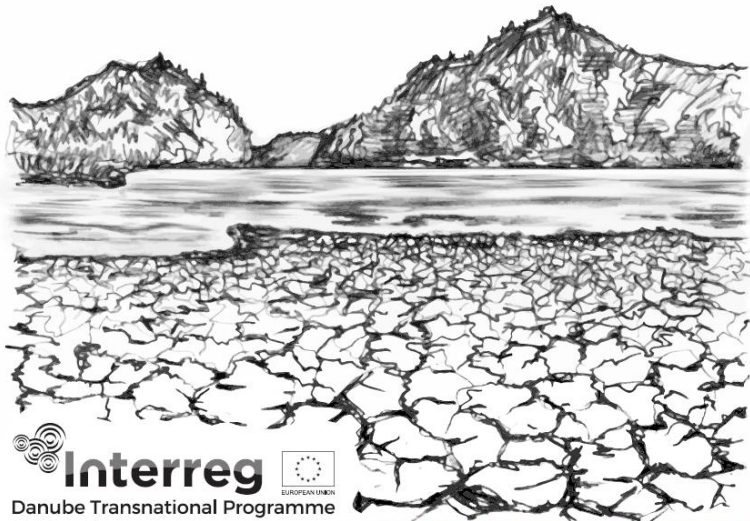

Árpa

WP6 ASZÁLYKEZELÉS STRATÉGIÁJA

Be prepared. Know the risks. Take action.

- **ODMM – Optimal Drought Management Model** – közös aszálykezelést javasol a Duna régió országaiban
- Intézményi együttműködések fejlesztése

A **mintaprojektek** a projekt eredményeinek a tesztelésére fókuszálnak:

1. Drought Watch – aszálymegfigyelő hálózat – aszálykockázat értékelés országonként
2. ODMM modell – Magyarországon és Szerbiában - Együttműködés JoinTisza projekttel

Vezető: ARSO

*KÖSZÖNÖM
MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!*

---

dridanube@met.hu

SZERETETTEL VÁRJUK
A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPÉNEK
TOVÁBBI PROGRAMJAIRA!

TUDOMANYUNNEP.HU
MTA.HU

